UUTISET

Oleellinen asia on arvioida, kuuluuko omistukseltaan erilainen Fintoto samaan pakettiin Raha-automaatiyhdistyksen ja Veikkauksen kanssa vai ei. kANSLIAPÄÄLLIKKÖ JAANA HUSU-KALLIO, MMM

PÄIVÄN PUNKTI

Autovero

Vaalit hermostuttavat politiikassa aina. Nyt aloitettu vaalitaistelu ei ole poikkeus.

Pääministeri Alexander Stubbilla on kovimmat paineet. Kun pääministeri kaivoi kalupakistaan ulkopolitiikan leimakirveen, moni kokoomuksessakin huokasi syvään. Likaisten temppujen osasto kun valjastetaan yleensä käyttöön vasta äärimmäisessä hädässä.

Joko Stubb on epätoivoinen tai sitten arviointikyky petti jälleen kerran.

Perussuomalaiset pelaavat odotetummin. Timo Soinin joukkue tekee sitä, mitä politiikassa tehdään, ja suoltaa esiin houkuttelevia esityksiä. Niissä on vain yksi vika. Niitä on mahdoton toteuttaa.

Nyt perussuomalaiset haluavat poistaa autoveron. Kukapa nyt veroja rakastaisi. Olisi mukavaa, jos saisi skodan hinnasta neljä tonnia pois.

Yhtä hyvä vaatimus olisi viinaveron alentaminen. Tai alvin alentaminen, vaikkapa aluksi puoleen. Bensavero voitaisiin poistaa kokonaan ja tuloveroistakin napata vaikka kolmannes.

Populismi eli löysien lupaaminen on toimintatapa, jossa maailma on kuorrutettu hyvillä ajatuksilla. Monimutkaisesta asiasta kannattaa tehdä yksinkertainen. Sellainen myy.

Perussuomalaiset haluavat poistaa autoveron, mutta asteittain. Se siis merkinnee, että ensin poistetaan vaikkapa kolmannes, sitten toinen kolmannes ja sitten vielä kolmas kolmannes.

Ensimmäinen seuraus tällaisesta olisi autokaupan täydellinen pysähtyminen. Autoliikkeet menisivät nurin, kun kukaan ei ostaisi uutta autoa. Miksi ostaisi, kun tietäisi, että jonkin ajan kuluttua sen saa halvemmalla.

Autovero tuottaa valtiolle noin miljardin. Kun veroja ei voida laittaa valtion maksettavaksi, ne on kerättävä jollakin muulla tavalla. Seuraus olisi, että bensan hintaa pitäisi nostaa reippaasti ja autoille määrättäisiin entistä kovempi vuosittainen käyttömaksu.

Kun auton käyttö olisi entistä kalliimpaa, kaikki autoa paljon ajavat kärsisivät siitä. Tämä koskisi ennen muuta maaseutua, jossa auto on välttämättömyys.

Kovimmat autoverot ovat isoissa ja kalliissa autoissa. Autoveron poisto menisi suoraan niille, joilla on varaa ajaa ökyautoilla. Bemarikuski kiittää Soinia.

Onkohan autoveron poistaminen sittenkään kovin hyvä ajatus?

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Elykeskus suojeli liitooravaa liian innokkaasti

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus kumosi Kainuun elykeskuksen päätökset suojella neljä liito-oravan esiintymisalueella sijaitsevaa Metsähallituksen leimikkoa.

Metsähallitus valitti suojelupäätöksestä, koska se koki noudattaneensa kaikkia liito-oravan suojeluun tähtääviä ohjeita metsien käsittelyssä. Elykeskuksen suojelurajausten katsottiin olevan liioitellut.

Oikeuden mukaan elykeskus on tulkinnut säädöksiä virheellisesti erityisesti siltä osin, miten laajaa suojelua luonnonsuojelulain lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisen ja heikentämisen kielto tarkoittaa.

Pykälä ei ole tarkoitettu liito-oravapopulaation koko elinpiirin suojeluun.

Oikeuden mukaan metsänomistajia on kohdeltava tasavertaisesti ja maastotarkastuksista on ilmoitettava etukäteen.

Kaikki neljä kohdetta on palautettu uudelleen käsittelyyn.

KATJA LAMMINEN

Piensähkön tuotannon uskotaan 10-kertaistuvan 2020 mennessä

Sähkön pientuotannon arvioidaan kymmenkertaistuvan promillesta prosenttiin Suomen sähköntuotannosta kuudessa vuodessa. Verovapauden rajaa ei nosteta 50 kilowatista.

PEKKA FALI

Puheenjohtaja Timo Rankinen (takana) ja Raimo Rankinen Alpuan kyläyhdistyksestä Raahesta kertovat, että hakekaasusta on tuotettu sähköä vuoden aikana 5500 tunnin ajan.

Pientuottajien osuus sähkön kokonaistuotannosta on vain tuhannesosa koko Suomen määrästä, mutta osuus kuitenkin kasvaa vauhdilla.

Tiistaina elinkeinoministeri **Jan Vapaavuorelle** (kok.) luovutetun pienimuotoisen energiantuotannon edistämistyöryhmän loppuraportissa arvioidaan, että piensähkön, erityisesti aurinkosähkön, tuotanto kasvaa kymmenkertaiseksi vuoteen 2020 mennessä.

Silloin piensähkön teho olisi yksi terawattitunti, kun Suomen koko sähkönkulutus on 84 terawattituntia.

Kustannukset ylittävät tukkusähkön hinnan

Piensähköntuotannon kustannustehokkuus on viime vuosina parantunut, kun aurinkopaneelien hinnat ovat pudonneet rajusti.

Silti kustannukset ylittävät edelleen sähkön tukkumarkkinahinnat.

Paneelien hinnan pitäisi laskea edelleen noin puoleen nykyisestä, jotta niiden hankinta houkuttelisi kaikkia omakotiasukkaita, työryhmä arvioi.

Energian pientuotantoon annetaan pääasiassa investointitukea. Eniten tukea saavat tietyt aurinkosähkölaitteet, 30 prosenttia. Yleinen tukitaso on muuten 15–25 prosenttia investointikustannuksista.

Työryhmä ei esitä muutoksia nykyiseen verotukseen, tukiin tai mittarointiin.

Pientuottajan ei tarvitse maksaa käyttämästään tai verkkoon myymästä sähköstä sähköveroa, jos sähkögeneraattorin teho jää alle 50 kilowatin. Mikäli teho on 50–2 000 kilowattia, vero maksetaan myydystä sähköstä.

Omasta käytöstä hyötyy eniten

Pientuottaja hyötyy eniten käyttäessään kaiken mahdollisen tuottamansa sähkön itse.

Silloin pystyy korvaamaan ostosähköä eikä tarvitse maksaa ostosähköön sisältyviä siirtokustannuksia ja veroja, joiden osuus sähkön hinnasta on pitkälti yli puolet.

Piensähköä voidaan myydä sähköyhtiöiden kautta verkkoon. Yhtiöt maksavat siitä suunnilleen tukkusähkön hinnan eli 3–4 senttiä kilowattitunnilta, kun kuluttaja maksaa sähköstään 12–15 senttiä veroineen ja siirtoineen.

Työryhmä ehdottaa, että kunnat edistäisivät pienenergiaa kaavoituksessa sekä määrittelisivät rakennusjärjestyksissään toimenpidelupien, erityisesti aurinkopaneelien, kokorajoja.

Työryhmä ei ottanut kantaa sähkön mittaustapoihin.

Piensähköä tuotetaan myös auringon lisäksi maatiloilla bio- ja puukaasutuslaitoksissa. Tuulisähkön osuus jää aurinkoa ja kaasua pienemmäksi.

JOUKO KYYTSÖNEN

MTK: Veroraja sataan kilowattiin

MTK on ehdottanut piensähkön tuotannon sähköveron ylärajan nostamista nykyisestä 50 kilowatista vähintään sataan kilowattiin, mikä lisäisi kiinnostusta uusiutuvaan tuotantoon maatiloilla.

MTK haluaa myös hallinnollisiin päätöksiin järkeä. ”Esimerkiksi sen valvontaan, tuotetaanko sähkö puulla vai dieselillä, menee nykyisellään biosähkön tuotantohyöty. Pahimmillaan tuhansia euroja. Pitäisi päästä omavalvontaan ja pistotarkastuksiin”, MTK:n asiamies **Ilpo Mattila** huomauttaa.

Raahelainen Alpuan kyläyhdistys on tuottanut vuoden verran sähköä ja lämpöä Volterin puukaasuttimella. Sähkö myydään Oulun Sähkönmyynnin kautta Farmivirta-järjestelmään.

Kyläyhdistyksen puheenjohtajan **Timo Rankisen** mukaan sähköstä ei tarvitse maksaa veroa, koska generaattorin teho jää alle 50 kilowatin. Hänen mielestään tehorajaa olisi järkevä nostaa, jotta hakesähkön pientuotanto kasvaisi.

Kulunut vuosi on opettanut alpualaiset siihen, että käytettävän hakkeen pitää olla kuivaa ja hyvää. ”Kaasuttimen lämpötila pitää olla tuhat astetta. Jos se jää 900 asteeseen, ei kaasutus toimi.”

Laite ei ole pyörinyt tavoiteltua 8 000 tuntia vuodessa vaan 5 500 tuntia. Ensi vuonna tilanteen uskotaan paranevan.

JOUKO KYYTSÖNEN

Suomessa broilereihin antibiootteja erittäin vähän

Suomen broilerituotannossa antibioottien käyttö on erittäin vähäistä ja tiloilla huolehditaan tiukasta tautisuojauksesta. Tämä näkyy antibiooteille vastustuskykyisten bakteerien vähäisenä esiintyvyytenä, sanoo MTK:n asiantuntijalääkäri **Leena Suojala.**

YLE Fem -kanavan Spotlight nosti tiistaina esille antibiooteille vastustuskykyisten ESBL-bakteerien esiintyvyyden broilerituotannossa.

ESBL on kolibakteerin (E. coli), etenkin suolistossa elävien bakteerien ominaisuus, joka tekee bakteerin vastustuskykyiseksi antibiooteille. Ominaisuus leviää helposti myös bakteerilajista toiseen samantyyppistenkin bakteerien, esimerkiksi suolistobakteerien ja ympäristöbakteerien, välillä.

”Antibioottien käyttö Suomen broilerituotannossa on erittäin vähäistä, todennäköisesti Euroopan vähäisintä. Suomessa on käytössä menetelmiä, jotka estävät tautia aiheuttavan E. colin esiintyvyyttä ja eläinten sairastumista”, Suojala sanoo.

”Näitä ovat muun muassa turpeen käyttö broilerihallien alustoissa sekä untuvikkojen käsittely täysikasvuisen broileriemon suolistobakteereita sisältävällä valmisteella. Suomen broilerituotannon resistenssitilanne on kansainvälisesti verrattuna erittäin hyvä.”

Broilerituotanto ketjuttunutta

Suojala kuitenkin huomauttaa, etttä broilerituotanto on ketjuuntunutta ja jalostustoimintaa harjoitetaan kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Siksi meilläkin on käytännössä hyvin vaikeaa kontrolloida aukottomalla tavalla ESBL-bakteereita ja niiden leviämistä.

Riski saada ESBL-tartunta raa’asta broilerin lihasta on MTK:n mukaan käytännössä hyvin pieni.

Liha on kuitenkin aina syytä kypsentää hyvin ja huolehtia hygieniasta raakaa lihaa käsiteltäessä.

JUHA KAIHLANEN

OP:n aluepankkien verkosto lähes valmis

OP-ryhmä on rakentanut aluepankkien verkostonsa lähes valmiiksi. Maaseudun keskikokoiset pankit eivät juuri apuja tunnu tarvitsevan.

OP-aluepankki puuttuu vielä Kainuusta ja Keski-Pohjanmaalta, mutta muissa maakunnissa sellainen toimii.

OP-ryhmä koostuu 180 erikokoisesta pankista.

”Meille mahtuvat kaikki maakunnallista pankeista pieniin kyläpankkeihin”, ryhmäohjauksen johtaja **Jari Himanen** Osuuspankkikeskuksesta Helsingistä sanoo.

Himanen ei lähde arvioimaan, miksi Kainuussa ja Keski-Pohjanmaalla ei vielä ole onnistuttu maakunnallisen aluepankin kokoamisessa.

Kuntapankki rahoittaa yrityksiä

Aluepankit auttavat ryhmän osuuspankkeja esimerkiksi vaativassa varallisuuden hoidossa. Yritysten rahoituksessa tarjotaan tukea.

”Silloin isotkin hankkeet hoituvat”, Himanen kehuu.

Asiakas neuvottelee lainastaan omassa osuuspankissa. Tarvittaessa jatketaan aluepankin kanssa.

Asiakkaalle ei koidu tästä ylimääräisiä kustannuksia. ”Maksamme palkkion aluepankin palveluista”, toimitusjohtaja **Jari Laaksonen** OP-Etelä-Päijänteestä.

Laaksosen pankki Asikkalassa selvittelee yhdistymistä OP-Sysmän ja OP-Hartolan kanssa. Päätöksiä tehdään ensi vuonna maaliskuussa.

Järvi-Hämeen Osuuspankiksi nimettävä pankki aloittaa syyskuussa, mikäli pankkien jäsenet niin päättävät. Laaksonen uskoo, että päätös syntyy.

”Hallitukset ovat yksimielisiä ja hallintoneuvostot kannustavat.”

Keskikokoinen aikoo pärjätä itse

Laaksonen ei usko keskikokoiseksi kasvavan maaseutupankin tarvitsevan aluepankkinsa, OP-Päijät-Hämeen, apua kuin varallisuuden hoidossa.

OP-Järvi-Hämeen Osuuspankista tulisi ryhmässään 30:nneksi suurin. Omien varojen määrä nousee 54 miljoonaan ja tase yli 570 miljoonan euroon.

”Pystymme itse hoitamaan yritysrahoitusta.”

Alueensa suurimmaksi pankiksi

OP-Järvi-Häme nousisi yhdistymisen jälkeen suurimmaksi pankiksi omalla alueellaan Päijänteen kaakkoispuolella. Taustalla on reilut 21 000 asiakasta ja 9500 jäsentä.

”Nousemme keskisuurten osuuspankkien joukkoon”, Laaksonen sanoo.

Uusi osuuspankki aikoo jatkaa neljän pitäjän pankkina. Asikkalan ja Padasjoen osuuspankit ovat jo yhdistyneet. Siellä edustusto päättää tulevaisuudesta. Sysmässä ja Hartolassa asiasta päättävät osuuskunnat.

Joka pitäjässä aiotaan pitää konttorit, vaikka netissä ja mobiilissa asiointi lisääntyvät nopeasti.

Laaksonen uskoo keskikokoisen pankin selviävän viranomaisten lisääntyvästä valvonnasta ja riskien hallinnasta.

Sääntely vaatii henkilöresursseja. Kaikille 35 pankkitoimihenkilölle lasketaan työtä riittävän. Uusia tekijöitä palkataan, sillä lähivuosina moni jää eläkkeelle.

Etäasiakkaat ovat kasvava ryhmä, minkä vuoksi tarvitaan uudenlaista toimintatapaa. Etelään ja kasvukeskuksiin muuttajat kysyvät kotipankista asuntolainaa.

”Henkilökuntamme erikoistuu eri palveluihin”, Laaksonen suunnittelee.

JUHANI VIITALA

JUHA TANHUA

Toimitusjohtaja Jari Laaksonen johtaa Asikkalasta OP-Etelä-Päijännettä, joka aikoo osaksi uutta neljän pitäjän osuuspankkia.

Rupla luisuu öljyn perässä

Raju koronnosto ei auttanut Venäjää

Venäjän rupla heikkeni tiistaina edelleen rajua vauhtia. Vaikka maan keskuspankki nosti aamulla ohjauskoron 10,5 prosentista 17 prosenttiin ruplaa suojatakseen, se ei kauan auttanut. Iltapäivällä rupla oli heikentynyt 11 prosenttia suhteessa euroon.

Yhdellä eurolla sai eilen yli 90 ruplaa, kun kurssi on pysytellyt viime vuosina 45–50 ruplan paikkeilla.

Rupla putoaa raakaöljyn hinnan perässä, koska maan talous on täysin riippuvainen öljystä.

Öljyn hinta jatkoi tiistaina laskuaan. Pohjanmeren Brent-öljynlaadun hinta oli pudonnut jo noin 59 dollariin tynnyriltä ja oli alempana kuin kertaakaan vuoden 2009.

Lasku johtuu taloustaantuman aiheuttamasta kysynnän heikentymisestä ja ylituotannosta.

Kesällä Brent maksoi 115 dollaria tynnyriltä.

Venäjän keskuspankin pääjohtaja **Elvira Nabiullina** sanoi tiistaina, että ruplan heikkous johtuu ulkoisista tekijöistä kuten öljyn hinnan laskusta ja länsimaiden pakotteista.

Nordean pääekonomisti **Aki Kangasharju** toteaa STT:lle koronnostopäätöksen syövän venäläisten ostovoimaa, kun reaalipalkat pienenevät. Asuntoja ei enää ostella lainarahalla.

”Talouden tilanne Venäjällä on menossa todella huonoon suuntaan. Ostovoimaa syövää ratkaisua ei tehty kepeästi.”

Venäjän keskuspankki pyrkii estämään rajun inflaation, joka johtuu ruplan romahduksesta. Maan on mahdollisesti yritettävä rajoittaa pääoman ulosvirtausta.

Venäjällä toimivat suomalaisyritykset ovat laskeneet voimakkaasti Helsingin pörssissä.

MT

TALOUDESTA LYHYESTI

Danske: Suomen talous tyssää

Suomen talous kääntyy Danske Bankin mukaan vientivetoiseksi, mutta kasvuluvut jäävät heiveröiseksi. Kulutus vähenee kotimaassa.

Pankki heikensi tiistaina arviota Suomen talouden näkymistä. Ensi vuonna talous kasvaa 0,5 prosenttia, kun syyskuussa pankki povasi 0,8 prosenttia.

Suomen vienti kasvaa länteen. EU-maihin se lisääntyi viisi prosenttia alkuvuonna. Saksa ohitti kärjessä Ruotsin.

Yhden prosentin inflaatio jatkui

Kuluttajahintojen vuosimuutos oli Tilastokeskuksen mukaan marraskuussa tasan yksi prosentti.

Inflaatiovauhti jatkui lokakuun lukemissa.

Vuokrat sekä tupakka ja alkoholi nousivat vuodessa eniten sekä kahviloiden ja ravintoloiden hinnat niiden perässä.

Elintarvikkeet ja polttonesteet halpenivat.

Lokakuusta marraskuuhun kuluttajahinnat laskivat 0,2 prosenttia juuri edullisten polttonesteiden ja elintarvikkeiden takia.

Euroalueen inflaatio hidastui marraskuussa 0,3 prosenttiin, kun se oli lokakuussa 0,4 prosenttia.

Venäjä-yhtiöt putosivat pörssissä

Venäjällä toimivien suomalaisyritysten osakekurssit laskivat tiistaina voimakkaasti Helsingin pörssissä. Kovimmassa laskussa olivat rakennusyhtiöt sekä Nokian Renkaat ja Fortum.

Rakennusyhtiö YIT:n kurssi putosi yli yhdeksän prosenttia, 4,2 euroon.

Lemminkäinen heikkeni viisi prosenttia.

Nokian Renkaat luisui yli seitsemän prosenttia ja Fortum kolme prosenttia.

”Fintoton rooli vaatii erityishuomiota”

Sisäministeriö käynnistää alkuvuodesta selvityksen suomalaisen rahapelijärjestelmän vaihtoehtoisista ratkaisumalleista. Talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti asiasta tiistaina.

Sisäministeriön kansliapäällikkö **Päivi Nerg** ennakoi (MT 15.12.), että edunsaajien asema rahapelituottojen jaossa säilytetään nykyisellään ja kotimainen yksinoikeusjärjestelmä säilyy.

Asiaa ovat valmistelleet Nergin johdolla kuuden ministeriön kansliapäälliköt (valtioneuvoston kanslia, opetus- ja kulttuuri-, maa- ja metsätalous-, sosiaali- ja terveys- sekä ulkoasiainministeriöt).

Taustalla on pelien siirtyminen nopeasti verkkoon. Kotimaisten yhtiöiden tarjonta ei saa olla EU:n myöntämän yksinoikeusjärjestelmän mukaan keskinäisessä kilpailuasetelmassa.

Selvitys on tarkoitus saada valmiiksi maaliskuun puoleen väliin mennessä.

”Keskiössä on tarkastella pelien erotettavuutta. Toinen oleellinen asia on arvioida, kuuluuko omistukseltaan erilainen Fintoto samaan pakettiin isompien yhtiöiden kanssa vai ei”, arvioi maa- ja metsätalousministeriön (MMM) kansliapäällikkö **Jaana Husu-Kallio**.

Veikkaus ja Raha-automaattiyhdistys (RAY) ovat valtion mutta Fintoto hevosalan järjestöjen omistama. Fintoton osuus kotimaisista peleistä on eteenpäin tilitettyjen tuottojen määränä verraten alle viisi prosenttia.

Samaan aikaan on myös käynnissä selviytymisstrategian valmistelu kotimaiselle rahapelialalle. Sitä vetää kansanedustaja **Ilkka Kanervan** (kok.) johdolla parlamentaarinen työryhmä, jossa ovat edustettuina kaikki eduskuntapuolueet.

Veikkauksen peleistä kertyneet tuotot jaetaan liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotyöhön sekä tieteelle, RAY:n tuotot puolestaan sosiaali- ja terveysalalle ja sotaveteraaneille. Fintoton tuotoilla rahoitetaan sen omistajien eli raviratojen, Suomen Hippoksen ja hevosjalostusliittojen toimintaa sekä maksetaan hevoskasvatuksen tukia MMM:n ohjauksen mukaan.

KAIJALEENA RUNSTEN